

Zásady a návrhy Strany evropské levice

Nadcházející volby do Evropského parlamentu proběhnou za mimořádných okolností. Evropa se stala nejrychleji se oteplujícím kontinentem na světě a je zapotřebí urychlit postupný odklon od fosilních paliv. Mnoho občanů EU čelí finančním problémům, zatímco se vynakládají značné finanční prostředky na rozsáhlé budování armády a hrozí návrat k politice neúspěšných neoliberálních úsporných opatření. Navíc jsou tyto volby zastíněny konflikty, které se odehrávají v Evropě i v jejím blízkém okolí. Je důležité si uvědomit, že tyto volby nejsou druhořadou událostí. Pokud chcete, aby váš hlas měl váhu, vyzýváme všechny demokratické občany Evropy, kteří tvoří většinu společnosti, aby se zúčastnili evropských voleb a hlasovali pro vizi demokratické, mírové, sociální a ekologické Evropy.

Můžeme a musíme zastavit krajně nacionalistickou a neofašistickou pravici, která již ovládá některé země a v jiných se moc snaží získat. Boj proti fašismu v každé podobě je základním principem programu a historie Strany evropské levice (PEL). Fašistické myšlenky musíme odmítat a z našich společností vypudit. Tento boj může dojít do zdárného konce pouze tehdy, pokud středem politického rozhodování budou zájmy lidí a touha Evropanů po sociální spravedlnosti, ekologické bezpečnosti a míru.

Boj proti neofašismu

Naše strany mají své kořeny v boji proti fašismu a válce. V této skutečnosti nacházíme sílu a budeme na ni nadále stavět, stejně jako na tvrdě vybojovaných vítězstvích v Latinské Americe i jinde, kde se lidé sjednocují proti nenávisti a strachu a aby dosáhli změny ve společnosti. Antifašistické a levicové síly musí navázat mezinárodní spolupráci, aby podpořily a zpopularizovaly tuto vizi a odmítly rozšiřující se antikomunismus, který jde ruku v ruce s nástupem krajní pravice. Úbytek socialismu povede ke vzestupu fašismu a barbarství.

Navrhujeme následující iniciativy:

- plné provádění usnesení Evropského parlamentu o nárůstu neofašistického násilí a zákazu všech neofašistických a neonacistických organizací a nadací.
- vytvoření evropského antifašistického centra pro dokumentaci, vědecký výzkum a vzdělávání.
- vyhlášení 25. dubna Evropským dnem boje proti fašismu.

Naším vítězstvím je mír!

Nyní je více než kdy jindy potřeba přijmout široký koncept bezpečnosti, který se bude zabývat existenčními hrozbami, jimž čelíme – změnou klimatu, chudobou a válkou.

Odsuzujeme ruskou vojenskou agresi proti Ukrajině, která je podle mezinárodního humanitárního práva zločinem. K bezprostřednímu ukončení války je zapotřebí usednout k jednacímu stolu, vyhlásit příměří a stáhnout veškerá ruská vojska z Ukrajiny. Jsme pro mírová jednání a podporujeme sankce proti ruskému vojensko-průmyslovému komplexu.

Vyzýváme rovněž k uvalení sankcí na vojensko-průmyslový komplex USA za podporu agrese ze strany izraelské vlády.

Izrael musí ukončit tuto barbarskou válku a násilí na Západním břehu Jordánu. Odsoudili jsme masakr, který spáchal Hamás 7. října. Vyzýváme k okamžitému příměří, poskytnutí humanitární pomoci obyvatelům Gazy a okamžitému stažení Izraele ze všech území, která okupuje.

Izrael musí dodržet rozhodnutí Mezinárodního soudního dvora, které mu zakazuje jakékoli jednání, které by mohlo vést ke genocidě v Gaze. V tomto duchu musí EU uplatnit účinné hospodářské a politické sankce, aby vyvinula tlak na izraelskou vládu.

Stojíme na straně levicových a pokrokových sil v Izraeli a vyzýváme k ukončení války.

Svět již nemůže dále tolerovat systematický útlak Palestinců. Palestinskému lidu musí být přiznáno právo na sebeurčení a nezávislost ve svém Státě Palestina po boku Izraele v hranicích z roku 1967.

Vedle utrpení na Ukrajině a v Palestině nesmíme zapomínat na dalších 22 válek, které probíhají po celém světě: v Jemenu, Sýrii, Súdánu, Západní Sahaře, proti kurdskému lidu a na dalších místech. Čelíme „rozkouskované světové válce“, která může rychle eskalovat v celosvětovou jadernou katastrofu. Nejdůležitějším úkolem je tomu zabránit.

Nechceme, aby se Evropa stala arénou nové studené války a závodů ve zbrojení. Chceme, aby Evropa převzala odpovědnost za svou bezpečnost samostatně a nezávisle na USA, na základě multilateralismu a dodržování mezinárodního práva. Usilujeme o Evropu, kde vládne mír a solidarita, a dlouhodobě prosazujeme diplomatická řešení mezinárodních konfliktů. Potřebujeme nový přístup založený na porozumění tomu, že žádný stát nebo společenství nemůže být bezpečné, pokud ostatní nesdílejí stejnou úroveň jistoty. Namísto militarizace EU potřebuje Evropa politický program pro mír, bezpečnost a odzbrojení.

Dlouhodobě se stavíme proti rozšiřování NATO a novým závodům ve zbrojení v Evropě.

Padesáté výročí Helsinské konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě (tzv. KBSE) z roku 1975 představuje příležitost připomenout a oživit koncept společné bezpečnosti pod evropskou střechou.

Neutralita a neangažovanost mohou být vzorem pro budoucí mírový bezpečnostní řád Evropy.

Naše návrhy bezprostředních opatření:

- Začlenit odmítnutí války jako nástroje řešení mezinárodních sporů mezi základní zásady EU.
- Ukončit závody ve zbrojení v Evropě: Žádné nové jaderné zbraně v Evropě. Udělat z Evropy kontinent bez jaderných zbraní!
- Plně dodržovat Smlouvu o nešíření jaderných zbraní (tzv. NPT), podepisovat a ratifikovat Smlouvu o zákazu jaderných zbraní (tzv. TPNW) a snížit procento HDP, které jde na vojenské výdaje.
- Respektovat „irskou doložku“ (články 24 a 42 Smlouvy o EU): společná bezpečnostní a obranná politika Unie „se nedotýká zvláštní povahy bezpečnostní a obranné politiky některých členských států“.
- Podporujeme úsilí irského lidu o znovusjednocení svého národa, který byl rozdělen britským kolonialismem.

- Vyzýváme k ukončení turecké okupace Kypru a k znovusjednocení země v souladu s usneseními OSN a právem Evropské unie.
- Vyzýváme k demilitarizaci ostrova a respektování jeho statusu nezáčástné země.

Společenská transformace směrem k integrální ekologii

Evropská levice vnímá klimatickou krizi jako naléhavou situaci a zavazuje se k přeměně ekonomiky, která se oprostí od neomezeného růstu a závislosti na fosilních palivech. Tím se vytvoří podmínky pro spravedlivou ekologickou transformaci, která zajistí vytváření pracovních míst, spravedlivé rozdělení bohatství, zdravé a univerzální veřejné služby a veřejné vlastnictví společných statků.

Abychom dosáhli cílů Pařížské dohody a zajistili tak i pro budoucí generace právo na udržitelnou budoucnost na zdravé planetě, musíme projít významnou sociální a ekonomickou transformací. Prosazujeme novou zelenou společenskou smlouvu založenou na spravedlnosti a respektu. Spravedlnost zahrnuje nezadatelné právo každého občana žít v čistém a zdravém životním prostředí, zatímco respekt se týká naší povinnosti k přírodě a budoucím generacím.

Války a celosvětové závody ve zbrojení jsou klíčovými faktory ovlivňujícími krizi životního prostředí, a proto je mír nezbytným předpokladem pro pozitivní sociálně-ekologickou a ekociální přeměnu.

Levice má jasnou představu o této ekologické, energetické a průmyslové transformaci. I když technologie budou hrát důležitou roli, hlavní důraz je kladen na společenskou změnu ve způsobu výroby a spotřeby, která bude přizpůsobena skutečným potřebám obyvatelstva a limitům planety. Radikální změna životního prostředí je nedílně spojena s bojem za sociální spravedlnost, proti nadvládě trhu a za spravedlivý přechod k zeleným ekonomikám.

Věříme, že klíčem k řešení ekologické a sociální krize jsou tvůrčí schopnosti dělnické třídy. Podporujeme koncepty odborů, které prosazují demokraticky utvářený spravedlivý přechod k nové digitalizované a ekologické ekonomice, která zajistí, že nikdo nezůstane pozadu.

Je nepřijatelné, aby kdokoli ztratil práci kvůli ekologické a energetické transformaci, která musí nejen snížit počet pracovních míst se škodlivými účinky na životní prostředí, ale i přinést rozšíření jiných, ekologických forem zaměstnání. Proto voláme po masivních evropských investičních plánech, které umožní podnikům a veřejným službám vytvářet nová pracovní místa a odpovídajícím způsobem školit zaměstnance.

Dosažení cílů Pařížské klimatické dohody je nezbytné. Ačkoli Zelená dohoda pro Evropu stanovila cíl, který má pomoci čelit klimatickým změnám a nastartovat ekologický obrat, zůstává vázaná na smíření s kapitalistickým výrobním systémem, jež je třeba překonat. Situace si žádá silnější impuls a jiné perspektivy. Levice si klade za cíl přispět ke vzniku progresivního hnutí, které bude bojovat proti neoliberalismu a kapitalistickému systému, který vykořisťuje přírodu, ženy a muže.

Zasazujeme se o změnu Společné zemědělské politiky EU, která spočívá v postupném zrušení systému přidělování finančních prostředků podle plochy a jejich přesměrování na ekologicky šetrné a udržitelné zemědělství. Toto udržitelné zemědělství by mělo přispívat k atraktivitě

venkovských oblastí a z pracovně náročného zemědělství by měli mít přímý prospěch ti, kdo půdu obdělávají. Podporujeme model malých, udržitelných farem a zdravých potravin, který zajišťuje krátké distribuční kanály produktů.

Veřejná kontrola a vlastnictví společných statků a služeb s demokratickým a participativním plánováním hospodářství jsou nezbytné pro záchranu lidstva a planety a pro ukončení sociální nerovnosti.

Zásadním klíčovým faktorem spravedlivého přechodu je posílení postavení žen a působení žen na vedoucích pozicích spolu s jejich rozhodovacími pravomocemi za rovných podmínek.

Návrhy bezprostředních opatření:

- Zvýšit cíl Evropské unie pro snížení emisí skleníkových plynů z 55 % na 65 % do roku 2030 a posunout datum klimatické neutrality Evropské unie z roku 2050 na rok 2035.
- Zavést veřejnou kontrolu a vlastnictví společných statků, jako je voda a kanalizace, a společností, které je poskytují, uhlovodíků a dalších zdrojů energie a výroby, přenosu a distribuce energie. Obrátit současný model energetické unie ve prospěch modelu založeného na veřejném vlastnictví zdrojů, což obcím poskytne přísun financí, které potřebují k dosažení energetické suverenity.
- Začlenit kritéria ekonomické racionality do vodního hospodářství s ohledem na návratnost nákladů, včetně environmentálních nákladů a dopadů vyčerpávání vzácných zdrojů, a zohlednit sociální, environmentální a ekonomické dopady, jakož i geografické a klimatické podmínky.
- Zavést model agroekologické politiky pro Společnou zemědělskou politiku (SZP) založený na ekologicky udržitelném zemědělství, který zajistí zemědělcům spravedlivé příjmy, kvalitní potraviny, ochranu půdy a potravinovou soběstačnost a zmírní změnu klimatu.
- Provádět směrnici o udržitelné mobilitě pro zodpovědné územní plánování, klást důraz na veřejnou dopravu a bránit privatizaci.
- Vytvořit Evropský fond pro veřejné služby, financovaný bezúročně ECB, s demokratickým řízením, pro investice, masivní nábor a školení, zejména v dopravě (nákladní a osobní), zdravotnictví a vzdělávání.
- Pro ekologickou a sociální transformaci výroby firem: změnit bankovní politiku ECB: nízká sazba (0 % nebo méně) pro bankovní úvěry na investice, které snižují emise uhlíku a vytvářejí dobrá pracovní místa; vysoké sazby, dokonce sankční sazby, pro úvěry, které snižují počet pracovních míst, přemísťují výrobu nebo zvyšují emise znečišťujících látek (CO₂ atd.).
- Ekonomicky znevýhodnit provoz SUV formou směrnic, které zajistí uhlíkově neutrální a efektivní výrobu užitelsky přívětivých automobilů. Uvalit stejné daně na letecká a automobilová paliva a zrušit výjimky týkající CO₂. Zakázat soukromé lety, upřednostnit vlaky pro cesty kratší než dvě a půl hodiny, oživit noční vlaky a podle potřeby rozšířit síť. Prosadit omezení a dohled nad plavbami.
- Začlenit biologickou rozmanitost do všech odvětvových politik, zejména do energetiky, zemědělství, rybolovu, lesnictví, dopravy, cestovního ruchu a územního plánování, jako klíčový průřezový prvek, který by měl omezovat opatření v případě jejího ohrožení.

Bojujme s chudobou, nikoli s chudými!

Nesmíříme se s narůstající chudobou v Evropě. Navrhujeme integrovanou strategii boje proti chudobě, která by se vypořádala s komplexním problémem sociálního vyloučení.

Rostoucí gentrifikace a rychlý rozvoj ekonomiky v oblasti nemovitostí a cestovního ruchu ohrožují právo na důstojné a dostupné bydlení, zejména pro mladé lidi. Alarmující je rovněž aktuální počet lidí bez domova, zatímco mnoho budov zůstává prázdných, zejména v městských oblastech.

Důstojné, cenově dostupné a ekologicky šetrné bydlení by mělo být právem, nikoli zbožím. Sociální ochrana v oblasti zdraví, důchodů a nezaměstnanosti by měla být poskytována všem obyvatelům EU bez rozdílu.

Zasazujeme se o bezplatný přístup ke zdravotní péči a o posílení systémů veřejného zdravotnictví s cílem snížit sociální nerovnosti. Veřejné zdroje by měly být využívány pouze k podpoře veřejných zdravotnických systémů.

Požadujeme základní energetickou bezpečnost, tedy právo každého člověka na bezplatný přístup k energii nezbytné pro vytápění a potřeby domácnosti. Jedná se o lidské právo.

Feministická ekonomika a rovnost pohlaví jsou nedílnou součástí humánní ekonomiky a jsou klíčovými prvky nové, spravedlivější společnosti, kterou si klademe za cíl vytvořit. Je načase se zabývat úlohou neplacené a nedostatečně placené pečovatelské práce a plně ji uznat. Společnost musí investovat do veřejných systémů péče a obrátit svou pozornost k nerovnováze v odpovědnosti za pečovatelskou práci, kterou nesou převážně ženy a dívky, podporovat její přenesení mimo rodinu a řešit chudobu žen.

Chceme vytvořit moderní veřejné služby, které budou dostatečně personálně zajištěny, zbaveny byrokracie, řízeny demokraticky a transparentně a budou reagovat na potřeby občanů.

EU musí investovat do bezplatné a dostupné zdravotní péče, vzdělávání, dopravy a telekomunikací.

Naše návrhy bezprostředních opatření:

- Zakotvit právo na dostupné a důstojné bydlení pro všechny lidi v Evropě do primárního práva EU.
- Realizovat národní a evropské investiční plány pro veřejné bydlení a rekonstrukci veřejné infrastruktury, financovat projekty sociálního bydlení národními nebo místními orgány, neziskovými developery a družstvy, bezúročně prostřednictvím Evropské investiční banky (EIB).
- Přijmout směrnici EU, která členským státům uloží povinnost zavést zákonné limity nájemného a zakázat nájemní smlouvy na dobu určitou a nucené vystěhování z primárních obydlí, čímž se posílí práva nájemníků v bytech ve vlastnictví realitních investorů (korporátních investorů a spekulantů). Tyto investiční společnosti a jejich

činnosti musí být omezeny tak, aby nepředstavovaly nepřiměřené riziko pro trhy s bydlením.

- Vyjmout financování veřejného bydlení z pravidel vnitřního trhu a hospodářské soutěže.
- Vytvořit kvalitní struktury péče o děti, seniory a zdravotně postižené osoby s cílem posílit udržitelnost reprodukce spravedlivým způsobem.
- Přijmout směrnici EU, která stanoví horní hranici nájemného a zavazuje místní orgány k poskytování bydlení pro studenty a studující, přijmout regulační rámec pro platformy krátkodobého pronájmu ve velkých městských oblastech spojený s veřejnými výdaji a evropskými fondy na výstavbu nových bytů.
- Přijmout směrnici EU proti sociální nerovnosti a diskriminaci ve vzdělávání na základě třídy, pohlaví, sexuální orientace a genderové identity nebo vyjádření, státní příslušnosti, statusu bydliště a náboženského přesvědčení.
- Zastavit privatizaci vzdělávání, vysokého školství a výzkumu a financovat veřejné instituce pouze z veřejných zdrojů.
- Vyhradit 7 % HDP EU na vzdělávání, výzkum a inovace.
- Zrušit přijímací zkoušky a školné (i pro studenty ze zemí mimo EU a mimo Evropu).
- Přidělování evropských studijních a výzkumných grantů by mělo být založeno na sociálních kritériích podporujících evropské výměny ve vzdělávacích kurzech od středních až po vysoké školy.
- Zajistit všeobecný a bezplatný přístup k péči a systémům veřejného zdravotnictví, včetně antikoncepčních služeb a bezpečného potratu v celé EU, zaručený primárním právem EU.
- Vytvořit evropské veřejné farmaceutické/medicínské centrum.
- Vyčlenit 2 % HDP EU na podporu kultury.
- Přijmout základní evropský status pro poloprofesionální umělce a umělce na volné noze.

Peníze a prostředky pro lidi a planetu!

Pro zajištění a posílení veřejných služeb a podpory spravedlivého přechodu k digitalizované a ekologické ekonomice je nezbytné zabránit opětovnému zavedení úsporných opatření. Naším hlavním cílem je prosadit masivní investiční plány zaměřené na vytváření zelených pracovních míst. Tyto plány budou spočívat v oživení malých a středních podniků, zajištění základních veřejných služeb a transformaci průmyslu, dopravy a energetiky v souladu s potřebami obyvatelstva a limity planety.

Tato iniciativa vyžaduje mobilizaci finančních zdrojů, které výrazně přesahují rozpočet EU a finanční krytí z nástroje NextGenerationEU. Úspěch této snahy bude záviset na vytvoření ochotné a progresivní většiny v evropských institucích.

Je třeba osvobodit veřejné rozpočty od vlivu finančních trhů.

Voláme po přerozdělení části prostředků, které dnes Evropa investuje do zbrojení, na projekty sociální a ekologické transformace.

Energetickým společnostem plynou z růstu cen v důsledku války na Ukrajině obrovské zisky, které by měly být vráceny společnosti.

Dále se zasazujeme o zrušení daňových rájů v EU a o zavedení společné minimální úrovně zdanění zisků a velkého majetku v EU.

Naše návrhy bezprostředních opatření:

- Zrušit Pakt o stabilitě a růstu a nahradit jej novým paktem zaměřeným na sociální a environmentální restrukturalizaci, který umožní expanzivní a proticyklické politiky.
- Transformovat Nástroj pro oživení a odolnost (RRF) na stálý mechanismus EU pro snižování nerovností a podporu udržitelného hospodářského růstu se zaměřením na podporu a modernizaci malých a středních podniků.
- Zavést evropskou daň pro bohaté, z níž se budou financovat nezbytné investice do snižování chudoby a environmentálních a sociálních změn. Uvalit daň z neočekávaných zisků na nadměrné zisky subjektů v energetickém a válečném průmyslu, jako jsou banky a zbrojní firmy. Zavést progresivní cloudovou daň z příjmů z digitálních platforem, která zahrnuje výdaje podniků a politických stran na sociální síť.
- Učinit z ECB nástroj, který státům poskytuje přímé financování na posílení veřejných institucí a orgánů při naplňování potřeb veřejných práv a služeb a ekologické transformace. Vytvořit Evropský fond pro veřejné služby, financovaný bezúročně ECB, s demokratickým řízením, pro investice, masivní nábor a školení, zejména v dopravě (nákladní a osobní), zdravotnictví a vzdělávání, výzkumu a pro finanční pokrok v oblasti sociální ochrany.
- Změnit bankovní politiku ECB: poskytnout nízké úrokové sazby (až nulové či záporné) pro bankovní úvěry určené na investice podniků, které snižují emise oxidu uhličitého a vytvářejí kvalitní pracovní místa, dále vysoké úrokové sazby, včetně sankcí, pro úvěry, které snižují počet pracovních míst, přemisťují výrobu, zvyšují emise znečišťujících látek (CO₂ atd.) nebo slouží ke spekulacím.
- Schválit program restrukturalizace dluhu, který zahrnuje monetizaci veřejného dluhu získaného ECB s opětovným postoupením úroků výměnou za sociální podmínky, aby dodatečné toky plynoucí z restrukturalizace byly využity ke zlepšení sociální soudržnosti a ukazatelů blahobytu obyvatelstva a k podpoře politik udržitelného rozvoje. Mezi cíle ECB by mělo patřit také financování programů veřejných výdajů a vytváření kvalitních pracovních míst.
- Zdanit finanční transakce a bojovat proti daňovým únikům a podvodům vypracováním přesného seznamu daňových rájů, včetně těch v EU, a zavedením srážkové daně ze zisků nadnárodních společností a bank. Musíme skoncovat s daňovými ráji na území Evropské unie!
- Vytvořit evropský fond pro sociální bydlení, veřejné služby a potřeby zaměstnanosti, financovaný z peněz vytvořených ECB, který by půjčoval prostředky státům, obcím, družstvům a neziskovým institucím s nulovými nebo velmi nízkými úrokovými sazbami. Takový fond musí být spravován transparentně a musí zaručit zapojení občanské společnosti, včetně odborů, sdružení žen, sdružení nájemníků a ekologických hnutí.

Transformace práce

Chceme v Evropě vytvořit jednotnou levicovou a progresivní frontu, která by změnila současné mocenské struktury tím, že umožní pracovníkům a odborům utvářet budoucnost EU. Chceme novou zelenou společenskou smlouvu, která odpovídá výzvám 21. století a usiluje o snížení nerovností. Společně s levicovými odboráři jsme vypracovali 16 požadavků, které tvoří základ pro společný postup.

Naším politickým cílem je využít obrovského nárůstu globální produktivity práce ke zlepšení života lidí zkrácením pracovní doby bez ztráty mzdy a přesměrováním výroby na sociální a environmentální potřeby.

EU musí řešit krizi životních nákladů zvýšením mezd a důchodů nad úroveň inflace, přičemž zvláštní důraz musí být kladen na odstranění nerovností. EU musí zvýšit mzdy a odstranit rozdíly v odměňování žen a mužů. To se neobejde bez silných odborů. Podporujeme všeobecné právo organizovat se, kolektivně vyjednávat a vyhlásit protestní akce, včetně stávek, na evropské úrovni.

Osoby výdělečně činné, pracovníci a dělnická třída musí mít možnost stát se protagonisty budování nové sociálně spravedlivé a ekologicky odpovědné Evropy prostřednictvím vytvoření nových práv. Ekonomická demokracie je klíčem k tomu, aby pracující mohli zasahovat do toho, co a jak vyrábějí.

Společně s odbory usilujeme o spravedlivý přechod k digitalizaci s člověkem v jejím středu. Chceme řešit výzvy umělé inteligence (AI) způsobem, který respektuje sociální spravedlnost. Pracovníci mají právo podílet se na stanovení sociálních a environmentálních cílů firem a veřejných služeb.

Zaměstnanci pracovních agentur a digitálních platforem (Uber..) musí mít plná práva. Bojujeme proti nejistotě zaměstnání a hájíme právo každého pracovníka na stabilní smlouvu na dobu neurčitou a plný úvazek.

Většina pracovníků v oblasti péče tvoří ženy. PEL se zavazuje bojovat spolu s odbory a feministickým hnutím za sociálně a finančně důstojnou práci pro ženy.

Naše návrhy bezprostředních opatření:

- Chudoba pracovníků musí skončit! Zavést Evropskou směrnici o základním příjmu, která by členským státům ukládala povinnost každému právně zaručit minimální příjem pokrývající základní potřeby pro důstojný život (jídlo, bydlení, energie, přístup ke kultuře, prostředky pro mimořádné situace atd.)
- Schválit plán zaručené zaměstnanosti v Evropské unii, který by se zaměřoval na programy zalesňování a ochrany životního prostředí, renovaci bytů a energetickou účinnost, podporu péče, školení/zaměstnávání nezaměstnaných a iniciativy sociální ekonomiky, které vytvářejí pracovní místa. Financování by pocházelo z Evropského mechanismu stability (tzv. ESM) a podmíněnost by byla vázána pouze na vytváření kvalitních veřejných pracovních míst.

- Zavést právní rámec EU pro spravedlivý přechod ve světě práce prostřednictvím předvídání a řízení změn na základě kolektivního vyjednávání a zapojení odborů.
- Zavést nařízení EU, které by zaručilo právní nárok na smlouvy na dobu neurčitou a práci na plný úvazek a zakázalo neplacené stáže. Při práci prostřednictvím pracovních agentur, prostřednictvím digitálních platforem a při práci na dálku je třeba plně prosazovat sociální a pracovní práva.
- Přijímat migrující pracovníky za rovných (pracovních) podmínek.
- EU musí zavést protokol o sociálním pokroku v primárním právu, který by upřednostňoval práva pracovníků a sociální práva před svobodou jednotného trhu.
- Pozměnit směrnici o pracovní době s cílem zkrátit pracovní dobu bez snížení mzdy.

Posílení demokracie v oblasti AI a inovací

Vítáme snahu Evropského parlamentu o regulaci používání AI a podporujeme zákaz biometrického sledování, rozpoznávání emocí a prediktivní policejní práce s využitím AI systémů. Navrhovaná opatření EP se však soustředí především na regulaci založenou na tržních principech a opomíjí klíčový aspekt: nutnost transparentnosti a odpovědnosti (demokratické a společenské kontroly) technologických inovací s ohledem na jejich sociální a environmentální dopady.

Naše návrhy:

- Začlenit účinnou regulaci AI do práva EU s principem „pod kontrolou člověka“.
- Zohlednit dopady AI na pracovní trh a sociální systémy při jakékoli regulaci ze strany EU a zabránit možnému diskriminačnímu nebo rasově zaujatému využívání AI.
- Identifikovat a zakázat používání AI v oblastech s vysokým rizikem a v transakcích s extrémně velkými soubory dat.
- Zakázat používání AI ve zbraňových systémech.
- Při řízeném nasazení digitálních technologií ve vzdělávání respektovat a posilovat práci a postavení učitelů, zabránit prohlubování sociálních nerovností a minimalizovat negativní dopady na životní prostředí.
- Zajistit odpovídající uživatelskou podporu a přístup k potřebnému vybavení pro starší lidi, osoby se zdravotním postižením a všechny, kdo jsou ohroženi digitálním vyloučením, jelikož s tímto rychlým vývojem nedokáží držet krok, v rámci rychle se digitalizujících veřejných i soukromých služeb.

Feministický pohled. Práva žen jsou lidská práva

Strana evropské levice považuje feminismus za klíčový prvek při budování Evropy založené na míru, sebeurčení, svobodě a rovnosti bez násilí páchaného na ženách.

Vojenský konflikt vnímáme jako nejextrémnější projev patriarchálního násilí. Feministický ideál je proto logickým protikladem jakéhokoli militarismu a zbrojení, přičemž prosazuje alternativu k současné kapitalistické a patriarchální společnosti – ekonomiku, která staví na životě a nevykořisťuje ani lidi, ani přírodu.

Evropská levice prosazuje rovné příležitosti pro ženy a usiluje o odstranění nerovností, kterým ženy v Evropě stále čelí, zejména v pracovním prostředí.

Odsuzujeme rozdíly v odměňování a důchodech mezi ženami a muži a bojujeme za uznání a spravedlivé rozdělení pečovatelské práce, která často spočívá převážně na ženách. Trváme na podpoře veřejných systémů péče.

Odmítáme veškeré formy útlaku na základě třídy, pohlaví, etnické příslušnosti, barvy pleti, genderové identity, sexuální orientace, zdravotního postižení a věku. Tato emancipační perspektiva nás odlišuje od liberálního feminismu, který je v současnosti v evropských institucích dominantní.

Hájíme právo žen na autonomní rozhodování o mateřství a vlastním těle. Požadujeme, aby právo na všeobecně dostupné antikoncepční služby a bezpečné potraty bylo zaručeno evropskými smlouvami v celé Evropě.

Společně s feministickými hnutími bojujeme proti sexistickému násilí a machismu, kterým ženy čelí po celý život, a požadujeme komplexní právní a politický rámec pro řešení genderově podmíněného násilí ve všech jeho formách

Jako PEL si přejeme, aby feministická perspektiva byla zohledněna jako kritérium pro hospodářskou, environmentální a sociální politiku EU, stejně jako pro zdravotnictví, vzdělávání a kulturu.

Naše návrhy bezprostředních opatření:

- Přistoupení EU k Istanbulské úmluvě o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí a vytvoření komplexního politického rámce pro ukončení veškerého genderově podmíněného násilí ve všech evropských zemích.
- Uznat pojem „femicida“ v právních předpisech EU a členských států a přijmout společnou definici znásilnění v EU.
- Zajistit důstojnou práci pro ženy prostřednictvím cílených politik na zajištění rovných příležitostí pro muže a ženy.

- Neprodleně implementovat směrnici EU o rovném odměňování do vnitrostátního práva ve všech členských státech.
- Zvýšit a garantovat důchody pro ženy.
- Schválit směrnici EU, která nařizuje členským státům EU zajistit přístup k předporodním a zdravotním službám pro matku a dítě, službám plánování rodičovství a bezplatným, bezpečným a legálním potratům.

V zájmu ukončení diskriminace a kompletního začlenění LGBTQIA+ osob:

- Vedeme kampaň za základní práva na manželství a rodičovství pro všechny páry a za zajištění uznání práv stejnopohlavních párů a jejich dětí v celé EU.
- Zasazujeme se o depatologizaci trans identit a genderového sebeurčení, jakož i o zaručení uznání těchto identit a přístupu k léčbě pro svobodný rozvoj těchto identit v celé EU
- Právní uznání LGBTQIA+ identit je třeba zahrnout mezi důvody pro udělení azylu.
- Je třeba prosadit antidiskriminační zákony a definovat nenávistné projevy, aby bylo možné na ně účinně reagovat.

Společný rozvoj, nikoli koloniální nadvláda a hegemonie

Dnešní globalizovaný svět ukazuje, že národní antagonismy a evropský izolacionismus jsou založeny na iluzích. Pandemie covidu-19 s šesti miliony mrtvých po celém světě zdůraznila význam mezinárodní akce tváří v tvář dnešním krizím. PEL spolu s vládami zemí globálního Jihu, odbory, nevládními organizacemi a církevními organizacemi vyzvala ke globální spolupráci v boji proti pandemiím a k prohlášení vakcín za péči o společné dobro.

Evropská unie musí vymezit své místo ve vznikajícím multipolárním světě a prosazovat odklon od používání síly v mezinárodních vztazích. Musí podporovat spolupráci mezi suverénními státy založenou na rovnosti a zřeknutí se hegemonie. Chceme, aby se EU zasadila o demokratizaci mezinárodních institucí: Světové banky, Mezinárodního měnového fondu a především Organizace spojených národů, která musí definovat nové základy, aby mohla upustit od současného modelu, který byl reakcí na studenou válku z 20. století, a uvolnila prostor pro mnohostranný model, který mimo jiné rozšíří pravomoci Valného shromáždění ve prospěch většiny států, umožní větší zapojení občanské společnosti a tím posílí v zájmu světové veřejnosti také agentury OSN. Obchodní politika EU musí odmítnout neoliberální systém dohod o volném obchodu a privatizaci služeb.

Vyzýváme EU, aby se oprostila od svého neokoloniálního přístupu a dala novou podobu svým obchodním a finančním vztahům se zeměmi globálního Jihu – konkrétně navrhuje, aby se vztahy s Latinskou Amerikou odklonily od neoliberalního paradigmatu a neprůhledností dohod o volném obchodu. Místo toho by měla EU upřednostnit transparentní, udržitelnou a oboustranně výhodnou spolupráci s rovnocennými partnery. EU by měla odmítnout zneužívání mezinárodního finančního systému jako zbraně v nové studené válce a spíše prosazovat multilateralismus ve svých hospodářských a obchodních vztazích, včetně podpory dedolarizace mezinárodního obchodu, transformace MMF a vytvoření společné světové měny, která by ukončila jednostrannou dominanci amerického dolaru.

Pevnost Evropa vede celá desetiletí válku proti migrantům a uprchlíkům, která s sebou nese násilí, utrpení a mučení, tisíce obětí ve Středozezemním moři a na balkánské trase a tisíce deportací. Naším cílem je zastavit Frontex, externalizaci hranic, relokaci detenčních center do zemí mimo EU, financování krvelačných režimů a administrativní zadržování těch, kteří jsou považováni za nezpůsobilé k pobytu v EU. Navrhujeme zrušení nového Paktu o migraci a azylu z 20. prosince 2023, který uprchlíky odsuzuje k zadržení a ve většině případů k deportaci. Usilujeme o vytvoření Evropy bez klecí a ostnatého drátu, která bude sloužit jako most spojující kontinenty a lidi, kteří na nich žijí.

Vyzýváme EU, aby svoji mezinárodní politiku zakládala výhradně na Chartě OSN a rezolucích OSN, namísto vytváření vojenských kapacit pro celosvětové intervence podle pokynů a rezolucí NATO.

Migrační politika EU se musí řídit mezinárodními právy. Podporujeme vytvoření bezpečných, legálních a pravidelných migračních kanálů a zlepšení ochrany, práv a pomoci migrantům a žadatelům o azyl. Pokud chce EU snížit počet uprchlíků a migrantů, musí se zaměřit na podporu míru, stability a udržitelného rozvoje na Blízkém východě, v subsaharské Africe a v jižní Asii. Nesmí se uchýlovat k účasti na vojenských intervencích, podněcování občanských válek a vyčerpávání přírodních zdrojů.

Naše návrhy bezprostředních opatření:

- Vyzýváme k odklonu od „pevnosti Evropa“, podporujeme vytvoření legálních a bezpečných migračních tras a vystupujeme proti politice nelegálního vytlačování. EU musí vypracovat a implementovat skutečně evropskou migrační a azylovou politiku, která bude založena na společné odpovědnosti a povinné solidaritě mezi všemi členskými státy. Migrační politika by měla zahrnovat bezpečné a legální migrační cesty, které pomohou bojovat proti rozsáhlému obchodování s lidmi a ukončit ztráty na lidských životech ve Středozezemním moři. Azylová politika musí respektovat Všeobecnou deklaraci lidských práv a Ženevskou úmluvu o právním postavení uprchlíků. Požadujeme zrušení všech dohod a prohlášení o migraci a uprchlících, které porušují tato základní práva, včetně dohod o externalizaci evropských hranic, a jejich nahrazení společným systémem přijímání v Evropské unii, který bude založený na kritériích solidarity mezi územími a dodržování práv migrantů a uprchlíků.
- Vyzýváme k přijetí směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk či sexuální orientaci.

- Žádáme zrušení Dublinské dohody a zrušení agentury Frontex.
- Požadujeme, aby EU zrušila své dohody o volném obchodu se zeměmi globálního Jihu a nahradila je novými mezinárodními dohodami a smlouvami o kontrole obchodu a investic pro společný rozvoj a veřejné statky, které budou respektovat průmyslovou a zemědělskou suverenitu, spravedlivý obchod a sociální a environmentální rozvoj a podporovat lokálně vyráběné zboží a krátké distribuční kanály. To však musí proběhnout nezávisle, aniž by byly tyto vztahy podřízeny geopolitickým zájmům USA a NATO.
- Vyzýváme členské státy EU, aby zemím globálního Jihu odpustily covidový dluh. Požadujeme zavedení obecného veřejného auditu nelegitímních, vynucených dluhů.
- Zavedení Evropského fondu pro ekologický a sociální společný rozvoj financovaného ECB za účelem navázání nových vztahů se zeměmi Jihu. Zástupci pracovníků z dotčených zemí musí dostat možnost se na tom podílet.
- Vyzýváme EU, aby se zavázala k okamžité a masivní víceleté emisi zvláštních práv čerpání (SDR) na ekologickou transformaci a reakci na sociální krizi, která by byla přidělována podle potřeb jednotlivých zemí. Dále žádáme revizi hlasovacích práv v MMF založenou na HDP země a váze jejího obyvatelstva ve světě.
- Svět si musí uvědomit nebezpečí, které hrozí arménskému lidu. Požadujeme zrušení smlouvy o dodávkách zemního plynu mezi EU a Ázerbájdžánem. Energetický argument nesmí být použit jako záminka pro porušování základních lidských práv arménského lidu.
- V souladu s pravidelným hlasováním Valného shromáždění OSN za uplynulých 30 let vyzýváme EU, aby přijala opatření proti hospodářským, finančním a obchodním embargům USA vůči Kubě a jeho extraterritoriálnímu uplatňování. Rovněž žádáme, aby okamžitě vyřadila Kubu ze seznamu zemí podporujících terorismus.
- EU musí vyzvat represivní režim v Turecku, aby zastavil svou agresi proti kurdskému lidu. EU by měla odsoudit okupaci Západní Sahary Marokem, jeho útoky, porušování lidských práv vůči saharskému lidu a vojenskou agresi proti územím osvobozeným frontou Polisario a saharským uprchlickým táborem u města Tindúf. EU by měla podpořit referendum o sebeurčení saharského lidu v souladu s rezolucemi OSN.
- Euro-turecká jednání o revizi celní unie musí být využita jako prostředek nátlaku na Turecko, aby se Řecko a Turecko společně obrátily na Mezinárodní soudní dvůr v otázkách kontinentálního šelfu a výlučné hospodářské zóny.

Odvažme se říct ano demokracii!

Podporujeme otevřenou veřejnou diskusi o budoucnosti EU, do které by se zapojily národní parlamenty, Evropský parlament a občanská společnost.

Nedávná „Konference o budoucnosti Evropy“ vyústila ve výzvu k revizi smluv EU směrem k demokratické účasti, transparentnosti, odpovědnosti a sociální soudržnosti.

Naše snahy směřují k vytvoření nové EU, která klade důraz na ekologicky udržitelnou ekonomiku, zaměstnanost a sociální stát, překonává hospodářské a sociální rozdíly mezi evropskými regiony a prosazuje rovnost mezi muži a ženami v kontrastu s jednotným trhem a takzvanou „měnovou stabilitou“.

Nadále bojujeme za překonání současné krize EU a za vytvoření skutečně demokratické unie evropských občanů.

I když usilujeme o reformy v právním rámci EU, jsme přesvědčeni o tom, že současné smlouvy EU brání radikální sociální a ekologické transformaci a efektivní a demokratické suverenitě občanů. Proto vyzýváme k nezávislému, solidárnímu, participativnímu a demokratickému přetvoření EU.

Právní stát, práva žen a demokracie jsou základní hodnoty, které musí být dodržovány a prosazovány v celé EU. Zároveň podporujeme právo parlamentů a vlád členských států odmítnout asociální a neoliberální opatření, pokud jsou jim vnucována.

Nová EU musí respektovat svrchované sebeurčení evropských národů, které spolu spolupracují jako rovný s rovným. Oblasti politiky ve sdílené pravomoci musí být demokratizovány, přičemž ústřední roli musí hrát přímo volený Evropský parlament a národní parlamenty. Uznáváme také existenci a práva národů bez vlastního státu.

Evropa je více než jen EU. K posílení evropské bezpečnosti a spolupráce je třeba zvýšit úroveň celoevropských institucí, jako je Rada Evropy a OBSE.

EU si definovala jasná kritéria své politiky rozšíření, která nesmí být oslabena: Státy se mohou stát členy EU pouze tehdy, pokud chrání lidská práva, právní stát a sociální a politická práva svého obyvatelstva, včetně práv menšin. Rozšíření nesmí sloužit jako nástroj prohlubování rozporů v Evropě a zvyšování vojenského napětí. Nesmí také přistupující zemi postavit do role dodavatele levných surovin, zemědělských produktů a levné pracovní síly, jak se to děje nyní, jelikož to má negativní dopady jak na pracující lidi v přistupujících zemích, tak i na občany členských států. Namísto toho by se měla politika rozšiřování EU zaměřit na ochranu demokracie, právního státu a posílení sociální soudržnosti v kandidátských zemích i členských státech.

Jsme přesvědčeni o tom, že poskytnutí všeobecného volebního práva imigrantům může podpořit jejich aktivní účast na společně sdílených statcích a že snížení věkové hranice pro volební právo na 16 let by mohlo představovat první dobrý krok k posílení demokracie a angažovanosti.

Naše postoje:

- Nové smlouvy musí zahrnovat antifašistické a antinacistické hodnoty jako základní principy Unie.
- Přimo volený Evropský parlament musí mít právo iniciovat legislativu, navrhnout zákony, volit Evropskou komisi, předkládat rozpočet EU a rozhodovat o něm a kontrolovat činnost Evropské centrální banky.

- Přestože Evropský parlament nemá pravomoci v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky, odmítáme zrušení zásady jednomyslnosti v Evropské radě v těchto záležitostech.
- Podporujeme úsilí irského lidu o znovusjednocení svého národa, který byl rozdělen britským kolonialismem.

*****

Naše strana má ambici být hnacím motorem nové jednoty levicových hnutí v Evropě, která překonává stranické rozdíly a usiluje o sblížení a společný postup všech progresivních a zelených sil. Náš volební program nabízíme k diskusi a debatě všem, kteří chtějí pracovat na vytvoření demokratické, spravedlivé, feministické a ekologicky udržitelné Evropy založené na novém paradigmatu udržitelného rozvoje.

Volte členskou, pozorovatelskou a partnerskou stranu PEL!